

## Häirinnässä nollatoleranssi FDO:n toiminnassa ja kilpailuissa

(*Otteet lähteestä: TeMe-tutkimus, Otteita Eettinen toimintaohje tanssintaiteen ja sirkuksen parissa työskenteleville*)

FDO:n tavoite on epäasiallisesta kohtelusta vapaa yhdistys, niin jäsenten kuin tukijoukkojen ja katsojienkin osalta. Jokaista henkilöä tulee kohdella kunnioituksella taustasta riippumatta ja toisen omanarvontunnon vahingoittaminen kielenkäytöllä tai käytöksellä on kiellettyä kaikissa tilanteissa.

Tässä termistöä, jotta se on helpompi tunnistaa ja siihen on mahdollista puuttua.

Epäterve ympäristö:

- puuttumattomuuden kulttuuri, jossa mahdolliset sivustaseuraajat eivät puutu havaitsemiinsa epäkohtiin
- syrjiminen ja suosiminen, jolloin henkilöitä kohdellaan eri tavoin ilman selvää syytä
- epäkohtia ei ole mahdollista tuoda esiin turvallisesti/ilman pelkoa seurauksista
- puutteellinen toiminta tilanteessa, jossa ilmenee epäasiallista kohtelua.

Epäasiallinen kohtelu (häirintä, syrjintä, kiusaaminen ja muu epäasiallinen käytös) voi olla sanallista tai sanatonta ja voi ilmetä eleinä tai ilmeinä:

- vähättely tai sivuuttaminen
- sosiaalinen tai fyysinen toisista eristäminen
- uhkailu
- henkilön yksilöllisten ominaisuuksien, luonteenpiirteiden tai yksityiselämän mustamaalaaminen
- nöyryyttävä kohtelu
- syrjiminen tai suosiminen
- tiedon pimittäminen tai valehteleminen
- täyttää joissakin tilanteissa häirinnän tunnusmerkit

Häirintä eli epäasiallinen kohtelu, josta voi olla vaaraa tai haittaa henkilön terveydelle tai turvallisuudelle:

- toista väheksyvä, alistava, nöyryyttävä, pilkkaava tai syyllistävä puhe, toiminta tai käyttäytyminen
- epäasialliset käskyt
- uhkailu
- sosiaalinen tai fyysinen toisista eristäminen
- naurunalaiseksi tekeminen
- loukkaava käytös sanoin, teoin tai asentein
- juorujen levittäminen (juoru= huhu, joka koskee jotakin intiimiä tai epäedullista seikkaa, huhu on yleisesti puhuttu asia, jonka todennäköisyys ei ole varma, kuulopuhe (suomisanakirja)).
- kohdistuu mm toisen persoonaan, yksityiselämään, ominaisuuksiin, luonnonpiirteisiin, ulkomuotoon, harrastuksiin, perhesuhteisiin. Aina lain ja hyvän tavan vastaista, vastuutonta ja kiellettävää käytöstä. Häirinnässä toista ei hyväksytä sellaisena kuin hän on.
- voi olla seksuaalista ja sukupuoleen perustuvaa

#### Seksuaalinen häirintä:

- On sanallista sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tarkoituksettomasti loukataan henkilön henkistä ja/tai fyysistä koskemuutta erityisesti luomala uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä ja/tai ahdistava ilmapiiri.
- seksuaalisesti vihjailevat eleet, ilmeet, kommentit tai sanat
- härskit puheet, kaksimieliset vitsit sekä vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset ja kysymykset
- seksuaalisesti värityneet aineistot, kirjeet, sähköpostit tai puhelut
- ei toivottu fyysinen koskettelu
- sukupuoliyhteyttä tai muuta sukupuolista kanssakäymistä koskevat ehdotukset tai vaatimukset
- ei toivottu kohteliaisuus, kutsu tai vihjaus
- häirinnän kohde määrittelee, onko käytös hänen mielestään loukkaavaa tai solvaavaa.
- Fyysinen seksuaalinen ahdistelu ja raiskaus tai sen yritys ovat rikoslain nojalla rangaistavia tekoja.

#### Sukupuoleen perustuva häirintä:

- sukupuoleen tai sen ilmaisuun liittyvää ei-toivottua käytöstä, joka ei ole luonteeltaan seksuaalista. halventava puhe naisista, miehistä tai muuta sukupuolta olevista
- toisen alentaminen sukupuolen perusteella  
kiusaaminen silloin, kun se perustuu kiusatun sukupuoleen

Syrjintä (henkilön ominaisuuksiin perustuvaa epäsuosiollista ja kunniaa loukkaavaa kohtelua.

#### Perusteita voivat olla:

- sukupuoli, transsukupuolinen identiteetti tai epänormatiivinen sukupuolen ilmaisu
- kulttuurinen tai etninen tausta
- vammaisuus
- kansalaisuus
- kieli
- uskonto tai vakaumus
- seksuaalinen suuntautuminen
- toimintakyky tai terveydentila
- poliittinen toiminta
- perhesuhteet
- ikä
- ulkonäkö
- mielipide
- tai muu henkilöön liittyvä syy

Syrjintä voi olla suoraa tai epäsuoraa. Muotoja ovat mm.:

- rasismi
- seksismi
- häirintä ja seksuaalinen häirintä
- kehotus syrjintään

Kiusaaminen (kielteinen kohtelu, loukkaaminen, alistaminen, mitätöinti ilmein/elein/sanoin/teoin):

- ilkeät, ivalliset tai pilkkaavat puheet ja kommentit
- huutaminen, uhkailu, painostus, hyökkääminen, piikittely
- juoruilu, mustamaalaaminen
- nöyryyttäminen
- seksuaalinen häirintä
- puhumattomuus, mykkäkoulu, eristäminen
- passiivisagressiivinen käytös
- arvostelu ilman syytä
- tanssin tai keskittymisen vaikeuttaminen tai häiritseminen
- kaikki käyttäytyminen, joka haittaa toisen keskittymistä, suoritusta yms.